

Pierre Célice

Tussen teken, kleur, ritme en architectuur.

Op het eerste gezicht lijken de schilderijen van Pierre Célice in één beweging te zijn ontstaan: kleurvelden, lijnen, rasters en tekens die vrij over het doek bewegen. Wie langer kijkt, ziet hoe nauwkeurig ze zijn opgebouwd. Zijn werk ligt tussen schilderkunst, tekening, collage, schrift en architectuur.

Een schilder die zijn eigen werk verbrandde

Célice werd in 1932 in Parijs geboren als zoon van een advocaat. Hij begon aan een rechtenstudie, maar koos al snel voor tekenen en schilderen. De Pools-Franse schilder Henri Hayden noemde hij later zijn meester. Vanaf de jaren vijftig exposeerde hij in Parijs, in 1953 bij Galerie Jacob en later bij Galerie Simone Badinier. In 1962 ontving hij de Prix Victor Chocquet.

Zijn vroege werk was figuratief, maar werd steeds verder teruggebracht tot vlakken en lijnen, terwijl kleur een zelfstandiger rol kreeg. Begin jaren zeventig werkte hij in het lithografieatelier van Peter Bramsen, waar hij het werk zag van onder anderen Bram van Velde, Pierre Alechinsky, Asger Jorn en Karel Appel. In die jaren liet hij de figuratie definitief los, en dat ging met veel twijfel gepaard. Hij was zo ontevreden over wat hij maakte dat hij meerdere jaren schilderijen vernietigde en verbrandde. Pas tegen het einde van de jaren '70 vond hij een beeldtaal waarin hij zichzelf herkende. De schilderijen waarmee hij nu wordt geassocieerd zijn het resultaat van een lange en kritische zoektocht.

Een ongrijpbaar alfabet

In zijn volwassen werk keert een vast repertoire terug van lijnen, bogen, rasters, ladders, kruisen, lussen, blokken en tekens. Sommige lijken op letters, andere op plattegronden, machines of bouwwerken. Célice sprak zelf over structuren, tekens en pictogrammen. Het oog zoekt naar een betekenis, maar vindt die niet: de schilderijen lijken leesbaar zonder het te zijn, als een onbekend alfabet. Hij beeldt geen voorstelling af. Hij bouwt een beeld op uit tekens. Wat eruitziet als één vrij gebaar is methodisch opgebouwd. Célice onderzocht composities en kleurverhoudingen eerst in kleine schetsboeken. Hij beschilderde losse vellen papier, knipte er vormen uit (soms met kartelschaar), schoof en stapelde ze en nam ze pas daarna op in het uiteindelijke werk. Kunstcriticus Catherine Millet wees op dezelfde spanning: onder de schijnbare spontaniteit ligt een verfijnde compositie. Dat onderscheidt hem van Jackson Pollock, die hij bewonderde. Bij Pollock bepaalt het gebaar mede de compositie, bij Célice bepaalt de compositie het gebaar.

CoBrA en Haring

Célice kwam vroeg in aanraking met kunstenaars uit de kring van CoBrA, maar was lid. Waar CoBrA staat voor directe expressie en automatisme, bleef hij gericht op ordening, herhaling en structuur. Met Bram van Velde deelt hij de spanning tussen vrije vorm en opgebouwd beeld, met Alechinsky de lijn die zich tussen tekening en schrift beweegt.

Aan het einde van de jaren zeventig krijgt patroon een grotere rol in zijn werk. Die schilderijen lopen parallel aan Pattern and Decoration, de beweging die in dezelfde jaren in de Verenigde Staten ornament, herhaling en kleur opnieuw serieus nam. Célice telde vergelijkbare vragen. Millet wees later op de vergelijking met Robert Zakanitch, een van de belangrijkste namen van die beweging. In 2019 stond deze kant van zijn werk centraal in de tentoonstelling Pierre Célice, *Peinture Pattern*.

Wie het werk Célice bekijkt, kan in zijn pictogrammen, lijnen en tekens ook iets herkennen van de rauwe, bijna punkachtige energie van Jean-Michel Basquiat en Keith Haring. Beiden bouwden een eigen beeldwereld opbouwen uit een persoonlijke taal van tekens, symbolen, ritme en herhaling. Die vergelijking met Célice gaat verder dan alleen vorm. Zowel Haring als Basquiat putten uit beeldtalen die buiten de klassieke westerse schildertraditie liggen en vermengden die met de cultuur van hun eigen tijd. Ook Célice keek nadrukkelijk verder dan Parijs. In gesprekken over zijn werk verwees hij naar Ndebele-kunst, Batcham-maskers uit Kameroen, de Nazca-geogliefen in Peru en de architectuur van Jemen.

Bij Célice wordt het teken daardoor nooit simpelweg decoratie of uitleg. Het is een bouwsteen: iets tussen schrift, symbool, ornament en gebaar. Uit die elementen construeert hij een eigen universum — herkenbaar genoeg om te willen lezen, maar open genoeg om nooit één betekenis vast te leggen.

Schilderkunst die ruimte inneemt

Vanaf de jaren '70 maakte Célice ook monumentale sculpturen, muurschilderingen, gevelwerken, neon, glas en keramiek. Voorbeelden zijn de sculpturen voor het Centre Saint-Lazare in Parijs (1975), een neonwerk voor Antenne 2 (1981), tien gezeefdrukte glaspanelen voor de Maison de l'Avocat (1996) en een keramische muurschildering voor het Collège Saint-Exupéry in Alençon (1997). Zijn beeldtaal werkt op elke schaal, van schetsboek tot gebouw. In 2010 gaf het Musée d'Art, d'Histoire et d'Archéologie in Évreux hem carte blanche voor de tentoonstelling *Du sol au plafond*. Célice behandelde het museum zelf als drager: zijn tekens en kleurvelden reageerden op muren, plafonds en architectonische elementen.

Kijken naar Célice

Een schilderij van Célice begint vaak bij iets bekends: een letter, een raster, een symbool, een plattegrond. Zodra het beeld concreet lijkt te worden, ontsnapt het weer. Dat nodigt uit tot blijven kijken.

Pierre Célice (1932–2019)

Vertegenwoordigd door Maurice Verbaet Collection, Antwerpen

Werk opgenomen in publieke collecties, waaronder het Musée d'Art moderne de Paris en Tate Modern, Londen.

www.themillenhous.com | hello@themillenhous.com Fannius Scholtenstraat 89 – open op afspraak